

Commissie tot de zaken – Activiteiten

1 maart 2017 – 1 maart 2018

Houvast

De remonstranten hielden zich dit jaar bezig met een thema dat je niet direct zou verwachten bij vrijzinnigen: houvast. Wellicht een verrassende vraag, want zijn Remonstranten eigenlijk wel op zoek naar houvast? Bij ons zijn vragen en twijfel tenminste zo belangrijk als antwoorden en houvast. Maar kunnen we volstaan met alleen maar vragen te stellen? Hoe verhoudt 'de vraagzijde van ons bestaan' zich eigenlijk tot de geloofstraditie? Aan de hand van het boek 'Houvast. Aan de vraagzijde van het bestaan' ging men in gemeenten hierover in gesprek. Op de website, op social media en in AdRem werd er volop aandacht aan besteed door middel van blogs. De remonstrantse beraadingsdag op zaterdag 10 maart 2018 staat volledig in het teken van het jaarthema.

De beraadingsdag van 11 maart 2017 met het thema 'Pleidooi voor vrijheid' was druk bezocht en zeer levendig. De dag vond plaats in de Waalse Kerk in Delft (dat onderdeel uitmaakt van het Prinsenhof) en in de remonstrantse kerk aan Oude Delft. Ursul de Geer opende de dag met zijn voorstelling 'Nachtrein naar Lissabon' (naar een boek van Pascal Mercier). Aansluitend waren er verschillende workshops op diverse plekken in de stad.

Beleid en activiteiten

Het afgelopen jaar ging Teddy van der Burg van start als voorzitter van de Commissie tot de Zaken (CoZa) en Joost Röselaers als algemeen secretaris van de Remonstranten. Tijdens de Algemene Vergadering van Bestuur op 10 juni 2017 werden maar liefst vijf nieuwe CoZaleden benoemd. De hernieuwde CoZa, de bureau directeur en de algemeen secretaris reisden een week na de Algemene Vergadering naar Barchem af voor een informele kennismaking onderling en met de organisatie, en voor een brainstorm over het landelijk beleid. Tijdens de Algemene Vergadering van Bestuur werd ook afscheid genomen van een vijftal CoZaleden, waaronder Cees de Monchy als voorzitter van de CoZa. De CoZa is hem buitengewoon erkentelijk voor zijn zesjarig voorzitterschap en buitengewoon grote inzet voor de Broederschap.

De Algemene Vergadering van Bestuur nam het 'voorgenomen beleid 2017-2021' aan van de CoZa, dat een nadere invulling is van het uitgebreide Beleidsplan 2013+. Het beleid werd op de Algemene Vergadering gepresenteerd door de hoogleraar van het Remonstrants Seminarium en de algemeen secretaris. Beoogd wordt om het beleid een stevige theologische basis te geven.

Het versterken van het plaatselijk aanbod staat in het voorgenomen beleid centraal. Dat doet de CoZa in het besef dat campagne voeren alleen niet voldoende is. Er dient ook op plaatselijk niveau een vervolg aangeboden te worden in de vorm van een aansprekend en hedendaags aanbod. Een prominente rol in deze spelen de vernieuwingsplekken. De huidige veranderingen in de beleving van kerk-zijn vragen om een antwoord in de vorm van een aanvullend en vernieuwend aanbod op gemeentelijk niveau. De huidige predikanten hebben, gezien de veelheid aan activiteiten in combinatie met de vaak steeds kleiner wordende aanstellingen, onvoldoende ruimte en tijd om de beoogde vernieuwing uit te werken en er invulling aan te geven. Met het opzetten van de zogenaamde vernieuwingsplekken moet voor de bedoelde vernieuwing ruimte worden gegeven. Een taakgroep vernieuwingsplekken werd opgericht, geleid door dr. Heine Siebrand. De taakgroep stuurde een oproep uit aan alle (remonstrantse) gemeenten. Acht gemeenten reageerden en stelden een contourenschets op. Er zijn vier plekken te vervullen, die in september van start gaan. De vernieuwingspredikanten komen landelijk in dienst, en worden begeleid door de hoogleraar van het seminarium. Een aantal fondsen financiert de aanstellingen van de vernieuwingsplekken.

Het project De Leven werd het afgelopen jaar op verschillende nieuwe plekken uitgerold. In 2015 is op de Bible Belt - na een onderzoek en aanbevelingen van Motivaction - de proeftuin genaamd De Leven van start gegaan onder leiding van Jaap Marinus. Door middel van aansprekend aanbod met een duidelijk vrijzinnig christelijk karakter is er in korte tijd een (betalende) community ontstaan die zich aangetrokken voelt tot een opener en vrijere manier van geloven. Dit resultaat vraagt om een uitbreiding op andere plaatsen. Deze uitrol wordt grotendeels gefinancierd door fondsen.

De taakgroep Liturgie is in een vernieuwde samenstelling van start gegaan, onder leiding van dr. Bert Dicou. Op veel plaatsen in de Remonstrantse Broederschap is de kerkdienst de best bezochte activiteit. Tegelijkertijd is er ook een verlangen om op zoek te gaan naar andere vormen en andere uitgangspunten te meer omdat jongere generaties zich niet aangesproken weten door de traditionele vormen. Dit gesprek over taal, inhoud en vormen van de kerkdienst wordt gevoerd in samenspraak met het Convent van Predikanten en het Remonstrants Seminarium (met name de studenten). Het gesprek mondt uit in een publicatie met liturgische teksten en achtergrondartikelen. In het voorbereidend traject worden naast theologen nadrukkelijk ook schrijvers en dichters betrokken met gevoel voor liturgie.

Er is een taakgroep Remonstrantse Spiritualiteit opgericht. De taakgroep wordt geleid door ds. Henk van den Berg. De taakgroep bundelt de landelijke spirituele activiteiten van de Remonstranten en entameert nieuwe initiatieven op dit gebied. De behoefte aan bezinningsactiviteiten buiten de kerkelijke vieringen groeit, nu blijkt dat veel jongere belangstellenden en nieuwe vrienden zich niet herkennen in de vorm van de traditionele kerkdiensten. Voor deze doelgroep en ook voor de nieuwe vrienden die zich niet willen aansluiten bij een lokale gemeente voorziet het aanbod van de taakgroep in een behoefte.

Met het reclamebureau werd gesproken over een vervolg op de wervingscampagne 'Remonstranten. Geloof begint bij jou'. De taakgroep communicatie is (in een hernieuwde samenstelling) verantwoordelijk voor het vervolg van de campagne. Er werden spotjes op de radio uitgezonden rond Kerst en Pasen. De CoZa heeft daarnaast ingezet op een actieve deelname van de remonstranten aan het maatschappelijke debat. De algemeen secretaris schreef samen met remonstrantse predikanten een aantal bijdragen in toonaangevende dagbladen. Voor de contacten met de media is (op freelance basis) een media-adviseur ingeschakeld.

De remonstranten hebben actief meegedaan aan het maatschappelijk gesprek over voltooid leven. In februari 2018 vond een ronde tafel plaats onder leiding van Alexander Rinnooy Kan, waaraan een twintigtal remonstranten deelnam. Het gesprek wordt voortgezet en voorbereid door een werkgroep onder leiding van Rutger Jan van der Gaag. Er wordt beoogd om handvatten aan gemeenten aan te bieden zodat het gesprek over voltooid leven ook op plaatselijk niveau kan plaatsvinden. Verschillende remonstrantse predikanten schreven publicaties en opiniestukken over het thema.

In 2019 bestaat de Remonstrantse Broederschap 400 jaar! Dit belangrijke feit zal uiteraard herdacht worden en bovendien worden aangegrepen om de Remonstranten stevig te profileren. Een commissie onder leiding van Arriën Kruyt coördineert alle activiteiten.

In het afgelopen jaar is landgoed De Hoorneboeg verkocht. De plannen van de nieuwe eigenaren passen binnen het bestemmingsplan voor het landgoed. De CoZa beseft dat het landgoed een dierbare plek heeft in het hart van veel remonstranten. Toch was behoud van het landgoed, mede gezien het bescheiden gebruik ervan vanuit remonstrantse kring, niet meer realistisch.

Activiteiten en publicaties

Beraadslag 'Pleidooi voor vrijheid', 11 maart 2017 te Delft
'Houvast' van Koen Holtzapffel

200 deelnemers
480 exemplaren verkocht

100 jaar Convent, 5 oktober 2017 te Leiden, symposium
'In mij stroomt een rivier', Koen Holtzapffel en P. Korbee red. 60 deelnemers
'Weg met de bijbel', Bert Dicou, Sigrid Coenradie en Anne Claar Thomasson-Rosingh oplage 500
'Re-imagening the Bible for Today', Bert Dicou, Sigrid Coenradie en Anne Claar Thomasson-Rosingh
'Verdraagzaamheid tijd en context', Lense Lijzen en Elza Kuijk (reeks Arminius Instituut, deel 3), oplage 500

In de media

De remonstranten hebben het afgelopen jaar volop meegedaan aan het maatschappelijke gesprek. In NRC Handelsblad waren opiniestukken over een hernieuwde betekenis van Pinksteren en van Kerst (geschreven door Peter Nissen, Christa Anbeek en Joost Röselaers). Tjaard Barnard en Joost Röselaers schreven in de NRC een opiniestuk over voltooid leven. Over datzelfde thema schreef Annemarieke van der Woude diverse bijdragen in Trouw en De Volkskrant, en Joost Röselaers in Trouw. Joost Röselaers was te gast in Het Vermoeden. In december was hij nogmaals te gast in dit programma, dit keer samen met Christa Anbeek. Ook Jaap Marinus en Carolien van de Lagemaat (voorzitter Dordrecht) waren te gast in Het Vermoeden. Tijdens de kinderboekenweek schreven Sigrid Coenradie en Joost Röselaers een opiniestuk in NRC. Tenslotte waren er interviews met Joost Röselaers in Volzin, op Nieuwswij, en op Radio 5.

Een bijzondere vermelding verdient Christiane Berkvens-Stevelinck. Zij maakte grote indruk met haar optreden in De Verwondering, over haar naderende levenseinde. In Trouw en De Volkskrant verschenen In Memoriams.

Optredens Algemeen Secretaris

Joost Röselaers verzorgde voordrachten bij de Tilburg University School of Catholic Theology, het Zwanebroedershuis, de Raad van Kerken, het Maltezer Huis, Nyenrode, het Vrije Genootschap, de Orde van Vrijmetselaren en in de remonstrantse gemeenten Oosterbeek, Den Haag, Boskoop, Rotterdam en Nieuwkoop.

Communicatie

Ook in dit verslagjaar communiceerden we intensief via onze online kanalen remonstranten.nl, Facebook en Twitter. Het aantal 'likes' op Facebook nam toe van 6.573 tot 10.200. Wekelijks publiceren we tenminste drie blogs van een zeer divers auteurscorps over een brede waaier van onderwerpen, met als kern: verdieping, inspiratie, actualiteit en Remonstranten. De blogs worden steeds meer gelezen en de website is inmiddels een vertrouwde vraagbaak geworden voor mensen die nieuwsgierig zijn naar het remonstrants gedachtegoed. We weten dat de stap hierna om vriend te worden kleiner wordt. Maandelijks versturen we een digitale nieuwsbrief naar iedereen die dat wil (ca 3.500 mensen). Op de website verschijnen steeds meer themapagina's met specifieke blogs en artikelen, zoals onlangs nog de themapagina 'spiritualiteit en meditatie'. Gericht adverteren via Google Adwords en zogenaamde zoekmachine-optimalisatie zorgen voor een optimaal bereik. Bij onze online-activiteiten worden we intensief ondersteund door ons internetbureau Max.

Samenwerking

Verderop in de Handelingen vindt u het verslag van Peter Nissen, onze vertegenwoordiger bij de Raad van Kerken (blz. 56 Handelingen-1). Lense Lijzen vertegenwoordigde de Remonstranten bij enkele inspirerende bijeenkomsten van de World Council of Reformed Churches en de Community of Protestant Churches in Europe. Ook hier verwijzen we naar zijn verslag in de Handelingen-1 (blz.65). De algemeen secretaris neemt de vertegenwoordiging bij deze organisaties over van Lense Lijzen, die in juni afscheid nam als CoZa-lid.

Ook de remonstrantse betrokkenheid bij de IARF liep door. In juli 2018 zijn de remonstranten vertegenwoordigd bij de assemblee van de IARF in Washington.

Dr. Sigrid Coenradie vertegenwoordigt sinds de Algemene Vergadering van Bestuur van juni 2017 de CoZa in de taakgroep Samenleving en Oecumene. Zij zal de remonstranten vertegenwoordigen bij de Conference of European Churches.

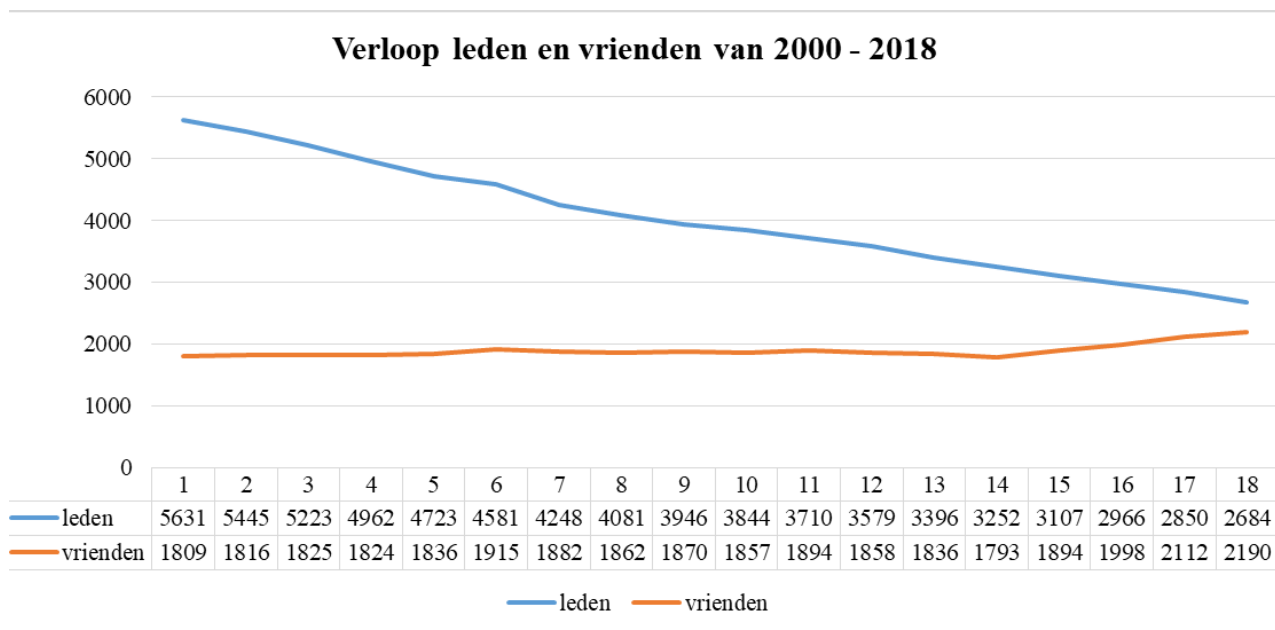
Diverse Remonstranten waren namens ons betrokken bij Oikos, Pax en het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO). Oikos besloot het afgelopen jaar om zichzelf op te heffen.

Een bijzondere vermelding verdient het toekennen aan de nobelprijs voor de vrede aan ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons). Via Pax steunen de remonstranten ICAN. Arriën Kruyt (voorzitter van Geloof en Samenleving) en de algemeen secretaris ontmoetten eind november Beatrice Fihn, directeur van ICAN.

In het verslagjaar vond ook regelmatig overleg plaats met de andere vrijzinnige (kerk)genootschappen: Doopsgezinden, Vrijzinnigen Nederland, Vereniging van Vrijzinnige Protestanten en het Apostolisch Genootschap. Enerzijds tussen de functionarissen onderling en anderzijds enkele malen in aanwezigheid van de voorzitters. Er wordt gepoogd om een gezamenlijke bijdrage te leveren aan het maatschappelijke gesprek. Met dit doel in gedachte is De vrijzinnige lezing opgezet. Jaarlijks krijgt een vooraanstaande theoloog het woord – afwisselend een Nederlandse theoloog en een theoloog met een internationale reputatie die naast de lezing ook een seminar geeft. Het gaat hierbij om theologen die de vrijzinnige/postmoderne theologie een nieuwe impuls hebben gegeven, die breed gewaardeerd worden maar in Nederland nog niet bij iedereen bekend zijn. De Amerikaanse procestheologe Christine Keller verzorgde op 10 maart 2017 de eerste lezing in de Geertekerk, Utrecht.

Ledental

Per januari 2018 waren er in totaal 4874 remonstranten (voor verdere details, ontwikkelingen per gemeente, zie de personele staat op blz. 12,13,14 van Handelingen-1). Ter vergelijking hieronder de totale aantallen leden en vrienden in andere jaren, steeds per 1 januari gemeten.

Bureau

Joost Röselaers begon per 1 januari 2017 als algemeen secretaris, per dezelfde datum werd Tom Harkema bureau directeur. Binnen zijn bestaande aanstelling kreeg Jaap Marinus meer ruimte om aan de uitrol van De Leven te werken, Michel Peters nam, ook binnen zijn aanstelling, een deel van de online activiteiten van Jaap over. Christa Anbeek kreeg een uitbreiding van haar aanstelling, o.a. om de geplande vernieuwingsplekken intensief te begeleiden.

De bezetting van het landelijk bureau is per 1 januari 2017 is als volgt:

Joost Röselaers	Algemeen secretaris	30% - vanaf 1 juli 2017 60%
Tom Harkema	Bureau directeur	80% - vanaf 1 juli 2017 66%
Christa Anbeek	Begeleiding vernieuwingsplekken	30% - vanaf januari 2018
Liesbeth Orthel	Coördinator bureau	100%
Michel Peters	Projectmedewerker	80%
Mariëlle van Royen	Adviseur P&O	40%
Jaap Marinus	DeLeven/online	60%
Rika Hakvoort	Thesaurie	20% - detachering KKA

Samenstelling Commissie tot de Zaken in dit verslagjaar

Functie	Naam	Aftredend	Toelichting
Voorzitter	Dhr. C.W. de Monchy (Cees)	Juni 2017	Niet herkiesbaar
Voorzitter	Mw. T.J. van der Burg (Teddy)	2020	Tweemaal herkiesbaar
Thesaurier	Dhr. J. Kranendonk (Johan)	Juni 2018	Niet herkiesbaar
Lid	Dhr. J.B.Y. Berkvens (Jan)	Juni 2017	Niet herkiesbaar
Lid	Mw. dr. S. Coenradie (Sigrid)	2021	Tweemaal herkiesbaar
Lid	Dhr. R. Fokkens (Raymond)	2020	Tweemaal herkiesbaar
Lid	Mw. C.M.L. Hille (Charlotte)	2021	Tweemaal herkiesbaar
Lid	Dr. M.F.C. Junte (Martijn)	2021	Tweemaal herkiesbaar
Lid	Dhr. P. Korpershoek (Piet)	Juni 2017	Niet herkiesbaar
Lid	Dhr. A. Kruyt (Arriën)	2021	Tweemaal herkiesbaar
Lid	Mw. ds. A.S. Lenselink (Anniek)	2019	Eenmaal herkiesbaar
Lid	Ds. L.J. Lijzen (Lense)	Juni 2017	Niet herkiesbaar
Lid	Ds. R.F. Philipp (Reinhold)	Juni 2017	Niet herkiesbaar
Lid	Mw. A.S.E. van Vendeloo (Angelique)	2019	Tweemaal herkiesbaar
Lid	Dhr. M.J.L. van Zanen	2021	Tweemaal herkiesbaar
Adviseur	Mw. prof. dr. C.W. Anbeek (Christa)	Nvt	
Secretaris	Ds. J.H. Röselaers (Joost)	Nvt	Vanaf januari 2017

Bestuurstermijnen Commissie tot de Zaken: 1 x 4jaar, 2 x 2 jaar (maximaal 8 jaar totaal)